

L. PASSONI
& C. LORSIGNOL

MET MIJN ZOON IN HET HART VAN IS

EEN GEDERADICALISEERDE
BELGISCHE VROUW VERTELT

«Meisjes, geloof de propaganda van IS niet. Voor hen zijn vrouwen alleen maar baarmoeders.»

**L. PASSONI
& C. LORSIGNOL**

**MET MIJN ZOON
IN HET HART
VAN IS**

VERTALING: GERDA RIJSSELAERE

EEN VERVLOEKTE DAG

22 MAART 2016

Brussels Airport, Zaventem, 7.58 uur, vertrekhal. Drie terroristen, bommen, haat en dood. Metrostation Maalbeek, 9.11 uur, nog een zelfmoordterrorist, een metrostel met heel wat gehaaste pendelaars, een verschrikkelijke explosie. Tweeëndertig doden en driehonderdveertig gewonden.

22 maart is een vervloekte datum. Op die dag vond in België de bloedigste aanslag ooit plaats.

Voor mij is 22 maart ook de eerste dag van de rest van mijn leven. Ik word beschuldigd van deelname aan de activiteiten van een terroristische groep. En niet om het even welke groep. Islamitische Staat, IS dus, de groep die vandaag de aanslagen in Brussel zal opeisen. Morgen zal de correctionele rechtbank van Charleroi over mijn lot beslissen en een vonnis uitspreken, één maand na de start van het proces.

Als ik het nieuws hoor, begrijp ik het niet meteen. *Twee explosies in Zaventem*, de media hebben het nog niet over aanslagen. Ik besteed verder geen aandacht aan deze nieuwsfeed op Facebook. Ik leg mijn laptop weg om wat huishoudelijke klusjes te doen. Waar ik mij vooral zorgen over maak, is welke uitspraak de rechtbank morgen zal doen. Ik riskeer een gevangenisstraf. Deze dag zal de langste dag in mijn leven worden. Ik heb ontzettend veel stress. Mijn moeder helpt me om de ontbijttafel op te ruimen. Sinds ik een jaar geleden ben teruggekeerd uit Syrië is er geen dag voorbijgegaan zonder dat ze me een handje is komen helpen.

We drinken samen koffie. Ik voel me goed in dit huis. Het is mijn houvast, een toevluchtsoord waar ik me veilig voel. Als mijn ouders niet hadden gevochten om het te kunnen houden, was ik nu niet zo onafhankelijk geweest. Zij hebben mijn lening afgelost, de bank gerustgesteld, er alles aan gedaan zodat ik mijn toekomstige thuis niet zou verliezen. Een klein rijtjeshuis, drie aansluitende kamers, drie slaapkamers waarvan één zolderkamer. Het huis is niet groot, maar ideaal voor mij en mijn twee kinderen. Dankzij mijn vader beschik ik ook over alle comfort. Hij heeft het hele huis opgeknapt, elektriciteit, sanitair, tegelvloeren, schilderwerken. Ik zal hem nooit genoeg kunnen bedanken.

Na het huishoudelijk werk en de koffie ga ik net als andere ochtenden met mijn moeder mee tot aan haar huis. Mijn ouders wonen zo'n honderd meter bij mij vandaan. Mijn vader is in de keuken. Hij kijkt op zijn tablet en de radio staat keihard.

'Hebben jullie het gehoord? Er zijn aanslagen gepleegd in Brussel! In de metro en op de luchthaven!'

'Waren dat die explosies? Ik dacht dat het om een ongeval ging!'

'Het is erg, Laura! Er zijn doden en heel wat gewonden, vrouwen en kinderen!'

Het tellen van dode kinderen, explosies, ik ben eraan gewend. In Syrië maakte dat deel uit van het dagelijkse leven. De berichten over de aanslagen in België komen mij in eerste instantie bekend voor. Mijn vader zet de televisie aan. De eerste beelden komen de huiskamer binnen. In Syrië hoorde ik de explosies zonder de doden te zien. Hier is het omgekeerd. Schokkende beelden van pijn en vernieling. Ik ben uit Syrië gevlucht voor de oorlog en de wreedheid, maar vandaag hebben zij mij ingehaald. Ik had het kunnen verwachten. Islamitische Staat had het klaar en duidelijk aangekondigd in zijn talloze propagandavideo's.

De gedachte dat ze hun moment slecht gekozen hebben, is sterker dan mijzelf. Zullen die gebeurtenissen een invloed hebben op de uitspraak van de rechtbank? Voor het gerecht behoor ik onvermijdelijk tot hun kamp, sta ik aan de kant van de terroristen, de barbaren. In de ogen van IS ben ik echter alleen maar een verraadster. Terwijl ik naar de speciale uitzending van het journaal kijk, denk ik aan mijn zoon. Hij is er heelhuids vanaf gekomen. Ik ben naar België teruggekeerd omdat hij niet zou zijn omgekomen bij een zelfmoordaanslag. Was ik in Syrië gebleven, dan had IS hem naar het slagveld gestuurd of er een martelaar van gemaakt. Hij is nog maar zes jaar, maar daar worden kinderen al op zeer jonge leeftijd geïndoctrineerd. Ik zou het nooit kunnen verdragen dat mijn zoon een terrorist zou worden. Daarvoor was ik niet naar IS gegaan! Ik wou alleen maar een trouwe echtgenoot vinden, zoals ze mij hadden beloofd. Ik wou een leven als moeder, als huisvrouw, toegewijd aan mijn gezin. Ik ben echt naïef geweest.

Als Nassim thuiskomt van school zitten we nog altijd aan het televisiescherm gekluisterd waar de informatie sinds deze ochtend beetje bij beetje binnensijpelt. Mijn zoontje begrijpt meteen waarover het gaat. Ook op de speelplaats was het nieuws al doorgedrongen.

‘Mama, ik heb aan de juffrouw gezegd dat de islam de godsdienst van de liefde is, zoals jij me hebt verteld. Waarom hebben de ‘broeders’ dat gedaan? Kennen wij hen? De ‘broeders’ waren toch aardig tegen mij?’

‘Ze zijn niet allemaal aardig, Nassim. Het zijn stoute mensen die dat gedaan hebben.’

‘Het zijn zeer stoute mensen, want ze hebben ons aangevallen! Als ik groot ben, word ik politieagent om alle stoute mensen te arresteren.’

Ik ben trots op mijn zoon. Door hem mee te nemen naar Syrië heb ik de grootste fout in mijn leven begaan. Morgen zal ik weten welke prijs ik daarvoor moet betalen, de prijs die de rechtbank mij zal opleggen om de samenleving te vergoeden voor wat ik heb gedaan.

Ik ben Laura Passoni. Dit is mijn verhaal.

EEN CRUISE NAAR SYRIË

JUMET, 14 JUNI 2014

Als ik wakker word, ben ik wat zenuwachtig, maar ik voel me goed. Het is nog maar halfacht. Osama komt me om drie uur stipt ophalen. Voordat ik uit bed stap, overloop ik het lijstje van wat ik nog moet doen. Mijn paspoort en dat van mijn zoontje Nassim liggen in het nachtkastje, verstopt onder de vlag van ISIS¹, die ik van Osama kreeg na ons huwelijk, minder dan een maand geleden. De brieven voor mijn ouders en mijn zus zijn geschreven. Als zij ze zullen vinden, zal ik al ver weg zijn. Daar waar ik eindelijk het leven zal kunnen leiden waar ik van droom, in Syrië, met mijn ‘moslimbroeders’ en ‘moslimzusters’. Alles is zo snel gegaan. Osama heeft alles geregeld. Mijn ouders hebben niets in de gaten. Zij denken dat ik voor acht dagen met mijn nieuwe liefde op cruise vertrek. Ik weet dat ik hen verdriet zal doen, maar het kan nu niet anders. Ik moet vertrekken. Ik voel me klemgezet, ik ben terechtgekomen in een helse spiraal. Het is een plicht om naar heilige grond te vertrekken. Dat heeft men mij vaak genoeg gezegd. Het is acht uur, ik sta op. Nassim is wakker. We ontbijten, mama heeft al koffiegezet. Nadat we een boterham hebben gegeten, ga ik met Nassim naar zijn vader, zodat ze elkaar nog een laatste keer zien. Op de weg naar mijn ex-schoonouders komt de twijfel opzetten. Is het wel een goed idee om te vertrekken? Is het de juiste keuze voor mijn zoontje? Mijn familie zal zoveel verdriet hebben. Ik kom aan bij het grote huis op een rustig pleintje. Ik ben hier al zo vaak geweest. Nassim snelt naar de deur om aan te bellen. Mijn ex-schoonmoeder doet open.

1. Islamitische Staat in Irak en al-Sham (al-Sham staat voor Groot-Syrië of de Levant). Het is de naam van de terreurgroep voordat Abu Bakr al-Baghdadi op 29 juni 2014 het kalifaat uitriep. De naam ISIS verandert dan in IS (Islamitische Staat).

‘Hallo! Wat een verrassing!’

‘Ik kom voor Mohammed zodat hij afscheid kan nemen van Nassim voordat we op vakantie vertrekken.’

‘Mohammed is niet thuis, hij is ook op reis.’

Ik zeg niets. Hij is wellicht bij zijn nieuwe vriendinnetje, degene die mijn plaats heeft ingenomen. Dat maakt me kwaad. Mijn twijfels zijn in een mum van tijd verdwenen. Het is nog maar eens een klap in mijn gezicht, die mij echter sterkt in mijn beslissing om dit land en mijn saaie leven achter mij te laten. Mijn ex-schoonmoeder laat ons binnen, ze geeft Nassim wat zakgeld voor onze vakantie. Ik ga meteen met hem naar de winkel om een paar dvd's te kopen, dat zal hem bezighouden tijdens onze reis. Hij kiest een tekenfilm van de Troetelbeertjes en een van Bob de Bouwer.

Terug thuis is het tijd om de laatste hand te leggen aan onze koffer. Mijn moeder heeft enkele dagen geleden al ingepakt. Zij doet dat graag, dus ik liet haar begaan, maar nu moet ik ongemerkt helemaal opnieuw beginnen. Ze heeft natuurlijk alleen maar zomerkleding ingepakt, die niet echt geschikt is om naar heilige grond te vertrekken. Ik vervang de zwembroekjes en shorts van Nassim door joggingpakjes en warmere kledij. Voor mijzelf pak ik de djilbabs¹ en nikabs² in die ik besteld heb op het internet. Ik neem ook drie paar stevige schoenen en een rugzak met het lievelingsspeelgoed van mijn zoontje mee. Ik voel me wat verloren, heb ik de goede kleren mee? Osama heeft me gezegd een beetje van alles mee te nemen, maar vooral niet te veel. Zware koffers zouden ons kunnen hinderen tijdens onze tocht. We zijn van plan om de Turks-Syrische grens over te steken met alleen een rugzak en een grote koffer. Terwijl ik

1. Djilbab: lange en wijde jurk die de haren en het lichaam bedekt.

2. Nikab: gezichtssluier die alleen de ogen vrijlaat.

onze spullen aan het inpakken ben, droom ik van ons leven met drie. Niets kan mij nog tegenhouden, want niets is nog van tel, behalve het gezinsleven waar ik zo naar verlang.

Mijn ouders zijn in de keuken met Nassim. Ik ga naar ze toe om nog enkele momenten van hun aanwezigheid te genieten. Ze zijn blij dat ik met vakantie ga, ook al vinden ze dat ik te hard van stapel loop met Osama. Ik heb hem twee maanden geleden leren kennen en we hebben elkaar nog geen tien keer ontmoet. Mijn ouders hebben hem nog nooit gezien. In werkelijkheid wil Osama hen niet ontmoeten. Straks zal hij mij opwachten in een straat niet ver van ons huis, om te vermijden dat hij hen zou zien. Als mijn ouders de waarheid zouden weten ... Mijn vader weet niet dat ik met Osama getrouwd ben. Het was een religieus huwelijk, een korte ceremonie, enkele weken geleden, met zeer weinig mensen erbij. Er mocht trouwens niemand van mijn familie aanwezig zijn. Het zijn ongelovigen. Mijn moeder is op de hoogte, maar ze heeft het niet ernstig genomen. In gedachten verzonken en zonder het te beseffen zeg ik iets dat op twee manieren begrepen kan worden.

‘We kunnen anderen nooit volledig kennen ...’

‘Als je het niet ziet zitten om met hem op reis te gaan, Laura, dan moet je het niet doen!’

‘Nee, mama, het zal wel gaan.’

Mijn oom Giovanni, die naast ons woont, komt afscheid nemen. Hij wil ons een goede reis wensen en ons wat zakgeld geven voor onze vakantie.

‘En, waar gaan jullie nu eigenlijk naartoe?’

Deze vraag doet me verstijven, maar ik slik mijn tranen in en ik antwoord:

‘We gaan op cruise naar de Middellandse Zee, oom! We varen langs Griekenland, Turkije en Kroatië.’

‘Maar waar nemen jullie de boot?’

‘We vertrekken vanuit Italië! We nemen in Parijs de trein naar Venetië. Daar vertrekt onze boot.’

‘Dat klinkt goed! Geniet er maar van!’

Het is al drie uur. Ik ontvang een sms’je op mijn telefoon. Dat is het teken dat we moeten vertrekken, Osama wacht op ons. Mijn ouders helpen me om mijn koffer naar buiten te dragen. Als we afscheid nemen aan de voordeur begin ik opnieuw hevig te twijfelen. Een klein stemmetje in mij zegt me niet te vertrekken, maar op automatische piloot ga ik toch naar buiten.

‘Tot ziens en veel plezier! We zien elkaar snel terug, schatjes!’

‘Ik hou van jullie. Ik bel jullie als we op de boot zitten.’

Ik geef mijn ouders een stevige knuffel en vertrek zonder me nog om te draaien om dit moment zo snel mogelijk te vergeten. Als ik het straatje inloop waar ik met Osama heb afgesproken, word ik overvallen door een immens verdriet. Er is niemand te zien. Ik sta even stil om een abaja¹ aan te trekken en mijn gezicht te bedekken. Daarna ga ik op een muurtje zitten. Nassim kijkt me verbaasd aan.

‘Gaan we of gaan we niet, schatje?’

‘Maar natuurlijk mama, we gaan! Ik wil met de boot varen!’

We stappen verder. Osama komt ons tegemoet om onze koffer te helpen dragen. Hij is samen met zijn vriend Anas gekomen, in een Mercedes die hij op afbetaling heeft gekocht. De twee mannen hebben een plan waarover ik op dat moment nog niets

1. Lang en wijd gewaad dat boven de andere kledij wordt gedragen.

weet. Het is de bedoeling dat Anas ons naar Parijs brengt, de auto daarna opnieuw verkoopt voor dertigduizend euro en dat geld met Osama deelt. De lening zal uiteraard nooit worden terugbetaald.

Ik ga samen met Nassim op de achterbank zitten, zonder een woord te zeggen. Ik mag niet praten in aanwezigheid van een andere man, behalve mijn echtgenoot. Een vreemde man mag de klank van mijn stem niet horen. In de auto word ik misselijk. Ik denk aan mijn ouders en voel een brok in de keel. De verwarming staat op de hoogste stand, ik stik bijna van de warmte. Om Osama te laten weten dat ik me niet goed voel en hem te vragen de verwarming lager te zetten, kan ik niet anders dan een sms'je sturen. Anas rijdt snel, we rijden in één ruk door tot Parijs. De hele reis voel ik me misselijk.

Als we in Gare de Lyon in Parijs aankomen, stap ik snel uit om wat frisse lucht te krijgen. Osama neemt de bagage en we haasten ons naar het perron. Daar botsen we al op de eerste hindernis op onze tocht, ons rijtuig is afgeschaft! De spoorwegmaatschappij stelt voor dat we de bus nemen naar Venetië. Dat zie ik echt niet zitten! Hoe kan ik Nassim vijftien uur rustig houden in een bus? Hij zal moeten slapen. Osama protesteert en uiteindelijk mogen we alle drie op de trein stappen. We zitten niet in hetzelfde rijtuig, maar het belangrijkste is dat we een slaapplaats hebben, want de reis zal de hele nacht duren. De hele tijd kan ik niet met Osama praten. Zijn compartiment bevindt zich aan het andere einde van de trein en er is nagenoeg geen mobiel netwerk. De reis is een ramp, Nassim huilt de hele tijd. Hij begrijpt niet waarom Osama niet bij ons zit. Hij heeft honger. Gelukkig heeft mijn moeder ons iets te eten meegegeven. Ik zorg voor mijn zoontje en de rest van de tijd breng ik door op het toilet om over te geven. Ik heb geen tijd om te denken aan wat mij te wachten staat.

VENETIË, 15 JUNI 2014

Rond tien uur komen we aan in het station van Venetië. Daar zie ik Osama terug. Hij is erg gestrest, terwijl ik me eindelijk wat beter begin te voelen. In minder dan tien minuten brengt een kleine boot ons aan boord van het cruiseschip. Het schip is magnifiek en enorm groot, super-de-luxe! Het is indrukwekkend en schitterend wit van kleur, wat nog wordt versterkt door de zon. Er zijn zeventien dekken en het personeel in uniform staat klaar om ons te verwelkomen. Nassim weet niet wat hem overkomt. Osama is nog altijd even nerveus en heeft geen oog voor het mooie decor. Voor we aan boord gaan, moeten we onze identiteitskaarten tonen. Hij vreest dat we al betrappt zijn. De hostess glimlacht en overhandigt ons de sleutels. Alles verloopt goed. Osama haalt opgelucht adem. De kajuit is luxueus ingericht. Er staan kleine armstoelen en een leuk tafeltje, er is een groot raam met zicht op zee. We hebben zelfs een terras. De douchecabine is gezellig en het bedje van Nassim ziet er knus uit. We hebben alles om er een leuke tijd van te maken. Ik vergeet Syrië, ik heb het gevoel met vakantie te zijn.

‘Het is echt mooi! We zitten hier supergoed!’

‘Je moet niet te enthousiast worden, het is geen vakantie. Neem de kleine mee, we gaan eten. Ik heb honger.’

Osama kan zich niet ontspannen. De ‘vakantie’ zal in ieder geval niet lang duren. Als alles volgens plan verloopt, zetten we binnen enkele dagen voet op Syrische bodem.

Na een heerlijke maaltijd van het rijkelijke buffet bezoeken we de hele boot. Wat een luxe! Er zijn sauna’s, sportvelden, restaurants, een casino, een bioscoopzaal, vier zwembaden, ligstoelen en speelplekken voor de kinderen. Samen met Nassim ontdekken we de mogelijkheden die er zijn. Hij wil